

Dosarul nr. 2ra-1919/19

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul central) D. Crigan

Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Guzun, V. Buhanaci, G. Dașchevici

ÎNCHEIERE

2 octombrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de Andrei Cataraga, reprezentat de avocatul Boris Druță,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Andrei Cataraga împotriva lui Ghenadie Botnari cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 6 iunie 2018 Andrei Cataraga, reprezentat de avocatul Boris Druță, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ghenadie Botnari, prin care a solicitat încasarea cheltuielilor pentru cauzarea decesului tatălui lui în valoare de: 19 940 de lei costul monumentului, 3 000 de lei costul asistenței juridice, 820 de lei costul de achitare la executorul judiciar, iar în total suma de 23 860 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că prin sentința judecătorei Râșcani din 14 iulie 2016, decizia Curții de Apel Chișinău din 3 octombrie 2016 și decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 14 decembrie 2016, pârâtul Ghenadie Botnari a fost condamnat în temeiul art. 264 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Totodată, în cadrul procesului penal, a fost admisă acțiunea civilă înaintată de către reclamant, obligându-l pe condamnat să restituie despăgubire materială și morală pricinuită de decesul lui Efim Cataraga (tatăl reclamantului).

O parte din aceste pagube Botnari Ghenadie le-a restituit prin intermediul executorului judecătoresc, pentru care la procedura de executare silită a fost achitată suma de 820 de lei.

De asemenea, în legătură cu soluționarea cauzei penale, a achitat pentru asistența juridică suma de 3 000 lei, care urmează a fi restituită de către pârât.

La fel, a suportat cheltuieli suplimentare pentru confecționarea monumentului funerar, amplasat la mormântul lui Efim Cataraga. Drept dovadă servește

contractul nr. 167/05/06/17 din 5 iunie 2017, încheiat cu SRL „Granit Lux”, conform căruia costul constituie 19 940 de lei.

La 19 iunie 2017, a expediat pârâtului o somație, prin care i-a solicitat achitarea sumei menționate, însă pârâtul a refuzat.

Prin hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Andrei Cataraga împotriva lui Ghenadie Botnari.

S-a încasat de la Ghenadie Botnari în beneficiul lui Andrei Cataraga despăgubirea în rezultatul comiterii infracțiunii în mărime de 19 940 de lei.

S-a încasat de la Ghenadie Botnari în beneficiul statului taxa de stat de care a fost scutit reclamantul, prin efectul legii, în mărime de 598,20 de lei.

În rest cererea de chemare în judecată s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 26 decembrie 2018 Andrei Cataraga a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe. Iar la 14 ianuarie 2019, apel a declarat Ghenadie Botnari.

Prin decizia din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Andrei Cataraga.

S-a admis apelul declarat de Ghenadie Botnari.

S-a casat hotărârea din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central și s-a emis o hotărâre nouă, prin care:

S-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Andrei Cataraga împotriva lui Ghenadie Botnari cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune și compensarea cheltuielilor de judecată.

Pentru a adopta această soluție, cu referire la prevederile art. 1419 din Codul civil (în redacția Legii nr. 1107-XV din 6 iunie 2002), instanța de apel a reținut că cheltuielile de montare a monumentului funerar nu constituie cheltuieli necesare, ci de alternativă. Aceste cheltuieli nu sunt obligatorii și nu sunt susceptibile de compensare.

Despre caracterul neobligatoriu al cheltuielilor date indică și faptul că monumentul funerar a fost montat peste un an și cinci luni după înmormântarea defunctului. Deci, este evident că monumentul funerar a fost montat din propria dorință a reclamantului și nu constituie un element obligatoriu al obiceiurilor funerare.

Cu privire la cheltuielile de executare instanța de apel a menționat că nu pot constitui obiectul unei acțiuni civile, urmând a fi înaintate executorului judecătoresc în gestiunea căruia se află documentul executoriu.

Iar referitor la cheltuielile de asistență juridică a relatat că aceasta este neîntemeiată și neprobată, deoarece recurentul/apelantul nu a prezentat lista detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și a timpului aferent acestora (cu tariful și orarul), fapt ce face imposibilă aprecierea rezonabilității cheltuielilor pretinse și determinarea cuantumului compensației ce urmează a fi acordate.

A menționat că succesorul părții vătămate, Andrei Cataraga și avocatul său Boris Druță, în ședința instanței de apel, în cadrul dosarului penal nu s-au prezentat, dar au depus cerere de examinare în absența lor.

Prin urmare, cuantumul cheltuielilor de asistență juridică nu este justificat, mai ales în coraport cu cuantumul cheltuielilor de asistență juridică suportate și compensate pentru judecarea cauzei penale în instanța de fond (600 lei).

La 22 iulie 2019, prin intermediul oficiului poștal (f.d. 138), Andrei Cataraga, reprezentat de avocatul Boris Druță, a declarat recurs, solicitând admiterea

acestui, casarea deciziei din 28 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, casarea parțială a hotărârii din 15 decembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul central, cu emiterea unei hotărâri noi prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și parțial cu hotărârea primei instanțe, menționând că prima instanță corect a încasat de la intimat despăgubirea în rezultatul comiterii infracțiunii, însă greșit a respins cerințele privind restituirea cheltuielilor pentru asistența judiciară și de executare.

A indicat că examinarea cauzei s-a tergiversat din cauză că intimatul nu a dorit să-și recunoască vinovăția. La materialele cauzei sunt probe referitor la cheltuielile care necesită a fi compensate.

Astfel, a prezentat instanței contractul de confecționare și instalare a monumentului. Nu a putut să înainteze aceste pretenții în cadrul examinării dosarului penal, fiindcă monumentul nu era gata.

Totodată, materialele dosarului confirmă că apărătorul a participat la examinarea cauzei penale, iar argumentele instanței de apel în acest sens sunt neîntemeiate.

Reieșind din faptul că până la desfășurarea acestui proces, apărarea a reprezentat apelantul pe același litigiu, originalul bonului este anexat la materialele cauzei din arhiva instanței. În procesul dat, s-a anexat confirmarea, ce dovedește că bonul WL nr.752185 din 3 august 2016, în original, este anexat la cauza precedentă.

Prin urmare, consideră că instanța de apel urma să admită integral apelul și să încaseze suma totală de 3820 de lei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Materialele cauzei atestă că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 28 iunie 2019, iar recursul a fost declarat la 22 iulie 2019, în termen.

În conformitate cu art. din 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 29 august 2019 în adresa intimatului Ghenadie Botnari a fost expediată copia recursului declarat de Andrei Cataraga, reprezentat de avocatul Boris Druță, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

La 27 septembrie 2019, Ghenadie Botnari, reprezentat de avocatul Irina Costea, a depus referință la recursul declarat de Andrei Cataraga, solicitând respingerea acestuia ca fiind neîntemeiat.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Codul de procedură civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din

3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, Colegiul consideră că recursul declarat de Andrei Cataraga, reprezentat de avocatul Boris Druță, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Andrei Cataraga, reprezentat de avocatul Boris Druță.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari